

центри, незалежні друковані та інтернет-видання.

Отже, загалом Україна виконала завдання першого й частково другого етапів посткомуністичної трансформації та продовжує демократичний транзит.

1. Халапсис А. В. Цифровые технологии и перековка железных людей. *Science Rise*. 2016. Т. 24. № 7/1. С. 55–61. Doi:10.15587/2313-8416.2016.69141.

2. Шаповалов С., Копилов М. Україна на терезах демократії: Індекс Freedom House. Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва. URL: <https://voxukraine.org/ukrayina-na-terezah-demokratiyi-indeks-freedom-house/>

fbclid=IwAR33_rDu6scrYghFoUoGwrjYdAzriXwhOSp_qu4jgC2hJrnQRDgwZXQRsw.3.

3. Nations in Transit 2020 – Україна. URL: [https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2020/dropping-democratic-facade?](https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2020/dropping-democratic-facade?fbclid=IwAR3s_eRzh6S37zRRYponmau_R7RCmK80K02RJdZPk3QD_aZdqYKO4cY7E8/)

eRzh6S37zRRYponmau_R7RCmK80K02RJdZPk3QD_aZdqYKO4cY7E8/.

4. Freedom House. *Nations in Transit 2018 – Ukraine*. 11 April 2018. URL: <https://www.refworld.org/docid/5b3cc262a.html>.

Лещенко Анна Сергіївна

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Халапсис Олексій Владиславович

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

ОСНОВНІ ІДЕЇ ФІЛОСОФІЇ Ж. ЛАМЕТРІ

Жульєн Ламетрі – французький філософ-матеріаліст, який запам’ятовується людству як автор наукової метафори «людина-машина». Сама ідея підходу до людини як до машини з’явилась у Ламетрі, коли він, захворівши на гарячку, спостерігав за своїм фізичним станом і пережитими відчуттями. Він відчував, що його душа як носій почуттів і думок є функцією тіла, мозку. Організм людини працює як механізм, і психічні процеси є наслідками фізичних процесів, що відбуваються в організмі. Викладу й обґрунтування цієї інтуїтивної здогадки він присвятив твори «Природна історія душі» й «Людина-машина».

Джерелом вивчення людини Ламетрі вважав виключно медицину. «Досліди й спостереження містяться в незліченній кількості в анналах медиків,

які в той же час і філософи, а не у філософів, що не були лікарями», – говорив матеріаліст. «Людина-машина настільки складна, – додавав він, – що неможливо відразу скласти собі про неї чітке уявлення й визначити її; тому всі теоретичні дослідження найбільших філософів, засновані на спробах просунути у вирішенні питання на крилах духу, були безплідні. Можна досягти якогось результату, тільки практично спробувавши розчленувати душу, – так, як розчленуються органи тіла».

Ж. Ламетрі об'єднав ідеї сенсуалізму Кондильяка з ідеями Декарта про машиноподібну поведінку тварин. Матеріаліст вважав, що душу неможливо відокремити від тіла, а сама людина, на його думку, – це автомат, який відчуває й мислить, матеріально детермінована система.

У праці «Людина-машина» автор намагається довести, що людина – це не що інше, як складно організований механізм, який вважає, ніби мислення припускає існування безтілесної душі, а тіло не здатне до мислення. Ідеї виникають тільки тоді, коли тіло отримує емоції за допомогою органів відчуттів. Тварини також мають органи чуття, але людина відрізняється від тварин лише кількісно – більшою мірою чутливості й розуму.

Також автор праці наголошує на тому, що душа припиняє своє існування після смерті тіла, чуттєва насолода є метою нашого життя, а в чесності не може бути іншої підстави, крім любові людини до самої себе. А сама по собі чуттєва насолода, на думку Ламетрі, може постати перед людиною як форма задоволення чи вияв своїх почуттів або перетворитись на розпусту чи інші аморальні дії. Такі спотворені уявлення про задоволення, на думку філософа, були зіпсовані релігійними уявленнями та фанатизмом. Проте націлювати свою поведінку людина має не власними егоїстичними бажаннями, а враховувати суспільний інтерес.

Ідеалом державного устрою матеріаліст вважав просвітницький абсолютизм, подібно до інших вільнодумців, він часто критикував церковну інституцію, заперечував існування Бога, вважаючи, що в нашому світі керує лише природний закон. Якби у світі не було релігійного фанатизму, то людство було б врятовано від війн. Без фанатизму та війн у людства було б набагато більше часу займатись найкращою справою зі всіх – чуттєвими насолодами.

1. Ламетри Ж. О. Сочинения. Москва: Мысль, 1976. 511 с.

2. Дударчук В. Ж. О. де Ламетрі: людина-машина? URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18503/2/Mig_nauk_conf_2016_Dudarchuk_V-J_O_de_Lametri_machine_man_26.pdf.

3. Біографія Жельєна Офре де Ламетрі. URL: <http://www.solecity.ru/philosophy/julien-lametri>.